

Чекліст готовності дитини до 1-го класу

Ваша дитина цього року йде у перший клас? Тоді саме час вмикати зворотний відлік часу і почати підготовку до школи послідовно і без поспіху. Але навіть не думайте муштрувати дитину читанням чи лічбою. Адже значно важливішими є навички комунікації, орієнтування в просторі, готовність дотримуватися правил та розпорядку дня. Разом із фіналістом премії Global Teacher Prize Ukraine 2020 Андрієм Олійником склали для вас чекліст обов'язкових соціально-побутових умінь першачка.

Витворіть позитивний імідж школи. Найважливіше завдання родини у підготовці до 1-го класу — це зняти страх дитини перед школою. У жодному разі не допускайте фраз на кшталт: «Якщо не вивчиш алфавіт, тебе не візьмуть до школи», «Школа — не місце для ігор», «Якщо будеш у школі нечемний, вчителька насварить». Дитина має розуміти: школа — це місце, де вона буде щасливою і прийнятою, а не насвареною чи покараною.

Поясніть дитині, хто такий учитель. Розкажіть, що роль учителя — бути наставником для дітей: він допомагає вчитися, пізнавати світ, він є другом, але він також несе відповідальність за учнів. Вчителя слід поважати, а не боятися. Проговоріть із дитиною варіанти звертання до вчителя: залежно від школи це може бути звертання на ім'я по батькові або «пані Маріє», «пане Андрію». Але в жодному разі не «тьотя Наталя» чи «дядя Віктор».

Програвайте з дитиною ситуації привітання з учителями та учнями. Поясніть, що вчитель — друг, але все ж старший, тому з учителями школи слід вітатися «Добрий ранок», «Добрий день», а з однокласниками можна «Привіт». Якщо дитина не ходить у садочок, варто потренувати стандартні фрази знайомства: «Привіт, мене звати Софія. Давай разом гратися./Можна погратися біля тебе/твоею іграшкою?» Для успішного спілкування з однолітками дитина повинна вміти розповісти, що вона любить робити, чим бавитися, що їсти.

Привчайте дитину вдома до «шкільного» розпорядку дня. Дитина повинна мати власне окреме робоче місце, де можна сидіти зручно, з рівною спиною, правильно тримаючи ручку. Практикуйте вдома зосереджену роботу дитини за столом не більш ніж 20 хвилин, потім — рухливу перерву. Дуже прошу батьків не ставити на дитячий стіл [перекус](#), бо так дитина привчиться малювати і хруммати пластівці одночасно. У школі ми ще раз наголошуємо на правилі: на уроці їсти не можна, для цього є перерва.

Якмога більше говоріть з дитиною. Це найкращий спосіб підготуватися до школи — ідете вулицею, говоріть про все, що бачите довкола: про дерева, тварин, погоду, автомобілі. Цікавтеся думкою дитини, слухайте її та не перебивайте. Це дуже ефективний спосіб розвивати мовлення дитини та її навички спілкування.

Must know відомості дитини про себе: власне ім'я та прізвище, імена батьків, домашня адреса, місто, країна, дата свого народження. **Обов'язкові загальні поняття:** пори року, послідовність місяців року та днів тижня, назви різних фруктів, овочів, тварин та рослин, елементарні правила дорожнього руху. Звісно, на уроках ми знову будемо вивчати місяці та пори року, але ці поняття вже мають бути знайомі дитині.

Поясніть, що у школі діють правила, і їх треба дотримуватись. Але не муштруйте дитину, що в класі можна говорити лише з дозволу вчителя або тільки якщо була піднесена рука. У [Новій українській школі](#) на кожному уроці ми маємо живий діалог дітей, тому тут діють правила взаємоповаги: не можна перебивати того, хто говорить, перекрикувати чи вигукувати. Усі правила співжиття у класі ми з дітьми спершу створюємо, а потім стараємося дотримуватися. Батьки мають власним прикладом привчати дітей уважно слухати співрозмовника і не перебивати.

Перевірте базові побутові навички дитини. З досвіду роботи з дітьми знаю, що на момент першого класу дітям ще складно самостійно зав'язувати шнурки, застібати/розстібати пасок, штани чи спідницю, переодягатися в спортивну форму тощо. Упевніться, що дитина вміє робити все це сама, без допомоги дорослого, або намагайтеся купувати речі без складних застібок чи шнурівок. Привчайте дітей складати свої речі охайно в одному місці, а не розкидати по класу.

Упевніться, що дитина має навички самообслуговування. Дитина має чітко знати: якщо їй треба до туалету, вийти можна в будь-який момент уроку без окремого дозволу від учителя. Достатньо просто повідомити вчителя, що є потреба вийти.

Привчайте дитину впізнавати свої шкільні речі та тримати їх впорядкованими. По-перше, купуйте речі до школи разом із дитиною: щоб вона сама їх обирала, а потім могла впізнати свої. Щоб діти не плутали зошити та підручники, поки вони ще не впевнено читають, я пропоную учням спеціальні наліпки. По-друге, тренуйте навички дитини

складати шкільну сумку за розкладом на наступний день: хай дитина роздивиться всі відділення свого рюкзака і визначить, куди і що складатиме. У першому класі це можна робити разом із дорослим, але до 4-го класу дитина вже повинна повністю сама збиратися до школи. По-третє, раджу батькам підписувати одяг дітей на внутрішніх етикетках: так учитель зможе швидше знайти власника речі.

Влаштуйте гру-імітацію «Мій перший день у школі». Перетворіть один день на гру у школу: хай хтось із батьків грає роль учителя, а хтось — іншого учня. Так зможете потренувати всі складові шкільного дня, змодельювати ситуації на уроці чи на перерві. Батьки, закликаю вас не боятися гратися, адже [гра](#) лежить в основі навчання у Новій українській школі, і це справді ефективний спосіб прокачування навичок.

Дізнайтеся, чи у вашому закладі діє «Школа майбутнього першокласника». Якщо так, раджу скористатися нею. Зазвичай вона починає роботу якраз за 6 місяців до вересня, і це чудова нагода для дитини пройти період адаптації ще до початку навчального року.

Ходіть на прогулянку або на гуртки у вашу майбутню школу. Дитині важливо поступово звикати до будівлі школи, подвір'я. Якщо можете, запишіть дитину у гурток при школі або відвідайте День відкритих дверей. Це допоможе дитині сприймати школу як безпечно, дружнє, знайоме середовище, а отже адаптація до шкільного життя пройде легше.

Підготуйте себе і дитину до сепарації. Зі свого досвіду знаю, що найбільший страх майбутнього першокласника — що поруч не буде мами. Тому про це варто говорити з дитиною вже зараз: що школа — це дружнє середовище, там завжди можна попросити про допомогу вчителя, що після уроків на тебе чекатиме мама чи тато. Другий дитячий страх — страх невдачі: що у школі він або вона зробить щось не за правилами, а вдома за це насварять. Раджу батькам практикувати здорове ставлення до помилок: помилок неможливо уникнути, вони потрібні нам, щоб вчитися.

<https://bit.ly/2ZOny02>

Перевірте, чи готова ваша дитина до школи? Пройдіть тест від психолога Катерини Гольцберг

Коли заходить мова про готовність до школи, батьки найчастіше озвучують інтелектуальну складову: чи навчилась моя дитина читати перші літери і слова, рахувати до 10, писати свої перші літери? Але за бортом часто залишаються фізичний, психологічний та особистісний аспекти — чи вміє дитина концентруватися, спілкуватися з людьми, чи не боїться ставити запитання. Ігноруючи ці складові, мами й тата ризикують стикнутись із проблемами, на які шукатимуть запитання в батьківських групах чи у психологів: «А чому мого школяра ніяка сила не змусить щось вчити самостійно, я завжди маю бути поряд?», «Чому дитина не контактує з однолітками й просить забрати зі школи?», «Таке враження, що дитині не цікаво те, що їй розповідають вчителі». Причина може бути для вас не явною, але перш ніж готувати ранець та красиві зошити, ретельно перевірте кожен пункт з унікального тесту, який ми розробили разом із сімейним психологом і експерткою «Освіторії» **Катериною Гольцберг**.

Переходьте за посиланням:

<https://osvitoria.media/experience/test-dlya-batkiv-chy-gotova-vasha-dytyna-do-shkoly/>